

ოთარ გაფრინდაშვილი,
სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

თუ ომი ისეთივე ძველი მოვლენაა, როგორც კაცობრიობა, საერთაშორისო ტერორიზმი გაცილებით ახალი მოვლენაა. იგი წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე რთულ და მრავალნახნაგოვან მოვლენას, რომელიც თანდათან უფრო გლობალური ხდება. უკანასკნელი წლების მაგალითებმა ნატალ გვიჩვენა, კაცობრიობის წინაშე მდგარი საშიშროება. ცათამბჟენებზე თავდასხმა ან სხვა კონკრეტული ტერორისტული აქტები არამხოლოდ ქვეყნების შიდა პრობლემებია, ეს არის საერთაშორისო ტერორიზმის გამოხატულება — ეს მსოფლიო მშვიდობის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი საფრთხეა. თითქმის ყველა ქვეყანა დგას ბევრი მოუგვარებელი - მათ შორის ეკონომიკური, პოლიტიკური და ადამიანური - პრობლემების წინაშე, რომლებიც გამოწვეულია ტერორიზმიდან. ასეთ პირობებში, როცა ომი და შეიარაღებული კონფლიქტები ჩვეულებრივ ცვალებადია, როცა შეიარაღებული კონფლიქტების უმრავლესობა თანამედროვე მსოფლიოში წარმოდგენილია ტერორიზმისა და სეპარატიზმის სახით, წამყვანი მსოფლიო ხელისუფლებები და საერთაშორისო ორგანიზაციები გაერთიანებულნი არიან და ერთიანი ძალებით იბრძვიან მის წინააღმდეგ.

2001 წლის 11 სექტემბრის თავდასხმა აღიარებული იყო როგორც თავდასხმა ნატოს წევრ ქვეყნებზე და 2002 წლისათვის, ამ ქვეყნებმა მხარი დაუჭირეს ტერორიზმისგან თავდაცვას. ეს ფაქტი და სხვა ზომები, რომლებიც მათ მიიღეს ტერორისტული თავდასხმების შემდეგ მაღრიდში, ლონდონში, პარიზსა და სხვა ქალაქებში, წარმოადგენს ზემოქმედების მაგალითებს, რომლებიც გამოწვეული იყო ტერორიზმით. წამყვანი სახელმწიფოები, რომლებიც უზრუნველყოფენ საერთაშორისო უსაფრთხოებას გამუდმებით დგებიან ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებული პრობლემების წინაშე.

Summary

Otar Gaprindashvili

Growing of terrorism factor in international relations

If war is as old as humankind, international terrorism is relatively new phenomenon. It represents one of the most complex and many-sided phenomenon, which gradually goes global. The examples of recent years have clearly showed us the danger facing our humankind. The attack on Skyscrapers or the other specific terrorist acts are not only one state's internal problem, it's an expression of

international terrorism and it's one of the greatest threats to the security of the world community. Almost all countries have a lot of unsolved problems and among them economic, political and human loses are caused by terrorism.

Under the circumstances when war and armed conflicts generally are changeable, when the most of the armed conflicts of the modern world are represented by the form of terrorism and separatism, the major world powers and international organizations are united and they all together fight against it. The attack which happened on September 11, 2001 was announced as the attack to all the members of countries by NATO and in 2002 they approved the military defense concept from terrorism. This fact and other measures which they got after the terrorist attacks in Madrid, London, Paris and other places are the examples of the influence which is caused by the terrorism on the international relations and countries political views.

The leading states which contribute to international security are constantly facing challenges related to the fight against terrorism. In XXI century fight against terrorism is significant for Georgia, as one of the major contributors to global security, from Georgia 31 military personals paid with their life against terrorism.

* * * * *

მიუხედავად იმისა, რომ დღეს მეცნიერებაში ტერორიზმის საკითხების შესწავლის დონე მაღალია, პრობლემა მაინც გადაუჭრელი და ამოუწურავია. მსოფლიოში განვითარებული მოვლენები ნათლად გვაჩვენებს ტერორიზმის უდიდეს გავლენას ქვეყნებს შორის ურთიერთობების ჩამოყალიბებაში. რაც, შესაბამისად განაპირობებს სფეროში ახალი კვლევების განხორციელების საჭიროებას, რომლებშიც მნიშვნელოვანია ასახული იქნას პროცესის განვითარება და თითოეული ცვლილება.

ტერორიზმის ერთიანი, საყოველთაოდ მიღებული განსაზღვრება დღემდე არ არსებობს. თანამედროვე საზოგადოება ტერორიზმის იმდენად ბევრ სახეობას შეეჯახა, რომ ამ ტერმინს კონკრეტული შინაარსობრივი დატვირთვა აღარ აქვს. ტერორიზმის ორასზე მეტი განსაზღვრება არსებობს. ტერორიზმი არის ძალადობის მართლსაწინააღმდეგო გამოყენება, ან მისი გამოყენების მუქარა, პირთა თუ საკუთრების წინააღმდეგ, ხელისუფლებისა, თუ საზოგადოების დაშინების ან იძულებისათვის, პოლიტიკური, რელიგიური და იდეოლოგიური მიზნების მისაღწევად. სიტყვა „ტერორიზმი“ საფრანგეთის რევოლუციის დროს, იაკობინელების მიერ ორგანიზებული რევოლუციური ტერორის და მთავრობის მოქმედებების აღსაწერად ბრიტანელმა პოლიტიკოსმა ედმუნდ ბერკმა გამოიყენა. გერმანელმა ფილოსოფოსმა იმანუელ კანტმა კი ამ სიტყვის გამოყენება მეცნიერებაში დაამკვიდრა. „ტერორიზმის“ განმარტების პირველ

მცდელობებს 30-იან წლებში ერთა ლიგასთან ვხვდებით. აგრეთვე, 1972 წელს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასსაბლეს №3034 რეზოლუცია, რომელიც ერთა ლიგის წინა პროექტებს ეყრდნობოდა.

პრობლემის მნიშვნელობა იცვლება სოციალურ და ისტორიულ კონტექსტში. ასეთი ცვალებადობა გამოწვეულია იმით, რომ ტერორიზმი არ არის მყარი მოვლენა. სხვა მოვლენათა მსგავსად, ისიც სოციალური ფაქტორებით განისაზღვრება და სოციუმის ცვალებადობის პარალელურად მნიშვნელობას იცვლის.

თუ ომი ისეთივე სიძველისაა, როგორც კაცობრიობა, საერთაშორისო ტერორიზმი შედარებით ახალი ფენომენია. გასული საუკუნის 80-იანი წლებიდან მსოფლიოში იწყება ტერორიზმის განსაკუთრებული გააქტიურება. იგი იქცა, როგორც შიდასახელმწიფოებრივ, ასევე საერთაშორისო პრობლემად და წარმოადგენს თანამედროვეობის ერთ-ერთ ყველაზე რთულ და მრავალმხრივ მოვლენას, რომელიც თანდათანობით გლობალურ ხასიათს იძენს. უკანასკნელი წლების მაგალითებმა ნათლად დაგვანახა თუ რა საშიშროების წინაშე დგას კაცობრიობა. ცათამბჯენებზე იერიში თუ სხვა ცალკეული ტერორისტული აქტები, არ არის ერთი რომელიმე სახელმწიფოს შიდა პრობლემა, ეს საერთაშორისო ტერორიზმის გამოხატულებაა და საფრთხეს უქმნის მსოფლიო საზოგადოების უშიშროებას. ტერორიზმმა მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანას გააცნო თავი და სხვა მრავალ გადაუჭრელ პრობლემათა შორის ტერორიზმით გამოწვეულ ეკონომიკურ, პოლიტიკურ და ადამიანურ დანაკარგებს ერთ-ერთი პირველი ადგილი უკავია.

მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ მიმდინარე კონფლიქტების უმეტესი ნაწილი, აღარ წარმოადგენს ომს კლასიკური სენსუიური „ტრინიარული“ - სახელმწიფო, არმია, ხალხი, პრინციპის დაცვით. მაგალითისათვის საკმარისია მოვიყვანოთ საბჭოთა კავშირის მიერ ავღანეთში წარმოებული ომი, როდესაც საბჭოთა არმიის წინააღმდეგ არა რეგულარული არმია, არამედ შეიარაღებული ჯგუფები გამოდიოდნენ, არ ექვემდებარებოდნენ ავღანეთის ხელისუფლებას და არ ცნობდნენ ომის წარმოების პრინციპების შესახებ აღიარებულ საერთაშორისო ნორმებს. იგივე შეიძლება ითქვას ისრაელის არმიასა და ჰესბოლას შორის მიმდინარე მრავალწლიანი დაპირისპირების შესახებ. ჩამონათვალი საკმაოდ დიდია, როდესაც ერთი მხარის კონვენციური ძალა უპირისპიდება მეორე მხარის არაკონვენციურ ძალებს. მსგავსი ტიპის კონფლიქტები წარმოადგენენ მომავალში სამხედრო დაპირისპირებების ყველაზე სავარაუდო მოდელს, რომლის ნიშნებსაც უკვე ვხვდებით სირიის, ავღანეთის, ერაყის, მალისა თუ ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკის კონფლიქტების სახით. ვინაიდან რეგულარული არმიები ხშირ შემთხვევაში მარცხს განიცდიან მსგავსი ტიპის კონფლიქტებში, საჭირო ხდება დაპირისპირებისათვის უფრო ადაპტირებული, ადეკვატურად აღჭურვილი შეიარაღებული ძალების ყოლა, რაც თავის მხრივ მოითხოვს საერთაშორისო ურთიერთობების მრავალმხრივ ფორმატში განვითარებას.

იმ ვითარებაში, როდესაც ომი და ზოგადად შეიარაღებული კონფლიქტები მუდმივ სახეცვლილებას განიცდის, როდესაც თანამედროვე მსოფლიოს შეიარაღებული კონფლიქტების უმეტესი ნაწილი წარმოდგენილია ტერორიზმისა და სეპა-რატიზმის სახით, მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოები და საერთაშორისო ორგანიზაციები ერთიანდებიან და კონკრეტულ, ერთობლივ ნაბიჯებს დგამენ მის წინააღმდეგ საბრძოლველად. 2001 წლის 11 სექტემბერს განხორციალებული თავდასხმა ნატომ ყველა წევრ ქვეყანაზე თავდასხმად გამოაცხადა, 2002 წელს დაამტკიცეს ტერორიზმისაგან თავდაცვის სამხედრო კონცეფცია. ეს ფაქტი და სხვა უამრავი ღონისძიებათა პაკეტის განხორციელება მადრიდის, ლონდონის, პარიზისა თუ სხვა ტერაქტების შემდეგ მაგალითია იმ გავლენისა, რომელსაც ტერორიზმი ახდენს საერთაშორისო ურთიერთობებზე და ქვეყნების პოლიტიკურ კურსზე.

ტერორიზმი თანამედროვე მსოფლიოსათვის ურთულეს პრობლემას წარმოადგენს. შეიძლება ითქვას, რომ „ისლამური სახელმწიფოს“ დღევანდელმა აქტიურობამ გადაფარა სხვა ტერორისტული ორგანიზაციების მოქმედებები. იმ პირობებში, როდესაც ერთის მხრივ, საქართველოს მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს გლობალურ უსაფრთხოებაში, ხოლო მეორეს მხრივ, საქართველოს მოქალაქეები იბრძვიან ტერორისტული ორგანიზაციების რიგებში, საკითხი მეტ აქტუალობას იძენს როგორც საქართველოს შეიარაღებული ძალებისთვის, ასევე მთელი ქვეყნისთვის.

საერთაშორისო უსაფრთხოებაში წვლილის შემტანი წამყვანი სახელმწიფოები მუდმივად დგანან იმ გამოწვევების წინაშე, რაც დაკავშირებულია ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან. თავის მხრივ, XXI საუკუნეში საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლა, საქართველოს როგორც ერთ-ერთ სოლიდური წვლილის შემტან ქვეყანას საერთაშორისო უშიშროებაში, 31 სამხედრო მოსამსახურის სიცოცხლის ფასად დაუჯდა.

დღეს საერთაშორისო ტერორიზმი უმეტესად რელიგიური სახითაა წარმოდგენილი. რადიკალური რელიგიური დაჯგუფებები დიდ როლს თამაშობენ თანამედროვე ტერორიზმის განვითარებაში. რელიგიური ტერორიზმის დროს სუბიექტად გამოდის რელიგიური უმცირესობა ან რომელიმე რელიგიის აქტიური ავანგარდი, რომელიც მტრულ დამოკიდებულებაში მოექცა ხელისუფლებასთან. რელიგიური ტერორიზმი განსაკუთრებით ახასიათებს არაორთოდოქსალურ რელიგიებს, სექტებს. რელიგიურ ტერორიზმს ხშირად პოლიტიკური მოტივებიც უდევს. ეს ხდება, როდესაც ამა თუ იმ რელიგიის აღმსარებელი ხალხი კარგავს ან ვერ მოიპოვებს პოლიტიკურ სტატუსს და მოწინააღმდეგეზე ძალადობით, მისი დაშინებით ცდილობს მიზნის მიღწევას. XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან ისლამურმა ტერორიზმმა საერთაშორისო, გლობალური ხასიათი მიიღო. მიუხედავად იმისა, რომ ავღანეთში წარმოებულმა ოპერაციამ ძირი გამოუთხარა ალქაიდას იქაურ და პაკისტანურ

სტრუქტურებს, მოძრაობა არ ჩამცხრალა და მის გამოვლინებებს სხვადასხვა ფორმითა და სხვადასხვა ადგილებში ვხედავთ, რომლის ნათელი დადასტურებაა ერაყსა და სირიაში დღეს განვითარებული მოვლენები. რელიგიური ტერორიზმი მის სხვა ფორმებთან შედარებით გაცილებით დამანგრეველია. რელიგიური ტერორისტისთვის ძალადობა ღვთისგან დადგენილ წმინდა ვალდებულებად აღიქმება, რომელიც ხორციელდება თეოლოგიური მოთხოვნის შესაბამისად. რელიგია მოქმედებს, როგორც გარკვეული სანქციონერი, ძალადობის დამკანონებელი, რომელსაც ფართო მასშტაბი აქვს და მიმართულია ყველა იმის წინააღმდეგ, ვინც არ წარმოადგენს ტერორისტისთვის მისაღები რელიგიის მიმდევარს. რადიკალური ისლამის, ფუკუიამას სიტყვებით კი „ისლამო ფაშიზმის“ მიზანი ისლამური სახელმწიფოს შექმნაა, რომელიც დაფუძნებული იქნება ყურანის ნორმების მკაცრ აღსრულებაზე. ალ-ქაიდა, ჰესბოლა, ჰამასი, ისლამური სახელმწიფო თუ სხვა ორგანიზაციები წარმოშობილია იმ ძირითადი მუსულმანური ფუძიდან, როგორც სხვა არაძალადობრივი მუსულმანური მიმდინარეობები, და მათი მეთოდები ძირფესვიანად ეწინააღმდეგება ყურანის დებულებებს და ტრადიციულ ისლამურ ნორმებს.

90-იან წლებში წარმოქმნილ რამოდენიმე თეორიას შორის, სადაც საუბარია გლობალიზაციის შედეგებზე მსოფლიო პოლიტიკასა და საერთაშორისო ურთიერთობებზე, აღსანიშნავია ფრენსის ფუკუიამას თეზისი ისტორიის დასასრულის შესახებ, სადაც იგი იდეოლოგიური კონფლიქტების აღმოფხვრას და პოლიტიკური ლიბერალიზმის მთელ მსოფლიოში გავრცელებას ვარაუდობს, რაც თავის მხრივ კონფლიქტების გაქრობის საწინდრად მიაჩნია. ფუკუიამას საპასუხოდ, ჰარვარდის უნივერსიტეტის პროფესორმა სამუელ ჰანტინგტონმა ნაშრომში „ცივილიზაციათა შეჯახება“, ხაზი გაუსვა ცივილიზაციებს შორის მომავალი დაპირისპირების გარდაუვალობას და მომავალი კონფლიქტების კერებად ცივილიზაციებს შორის გამყოფი ხაზები მიიჩნია. ჰანტინგტონი ვარაუდობდა, რომ მსგავსი კულტურის, ენის და ცივილიზაციური კუთვნილების სახელმწიფოები გაერთიანდებოდნენ ცივილიზაციის ნიშნის ქვეშ და დაუპირისპირდებოდნენ სხვა ცივილიზაციებს, რასაც მსოფლიოში ახალი ტიპის კონფლიქტები მოჰყვებოდა. იგი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს რელიგიის ფაქტორს პიროვნების თვითიდენტიფიკაციის პროცესში, რომელმაც შეიძლება დაჩრდილოს ეთნიკურ-კულტურული მსგავსების შეგრძნება ან სულაც, გაიგივდეს მასთან, რაც განსაკუთრებით დამახასიათებელია ისლამისათვის, რომელიც VII საუკუნიდან მოყოლებული, მრავალ მიმდინარეობად თუ განშტოებად დაიყო, ბევრჯერ იცვალა სახე და ტრანსფორმირდა. მას თავისუფლად შეიძლება ვუწოდოთ ყველაზე მზარდი კლასიკური რელიგია თანამედროვე მსოფლიოში. ძველი დროი-დანვე, ისლამი სცილდებოდა მისი სამშობლოს, არაბეთის ნახევარკუნძულის და თვით აზიის ფარგლებს, რამაც განაპირობა სხვადასხვა რეგიონის ხალხებში მისი განსაკუთრებული, ორიგინალური სახეების წარმოშობა (მათ შორის კავკასიური ისლამი).

მარტინ ვან კრეველდი თავის ნაშრომში „ომის

ტრანსფორმაცია“ აღნიშნავს, რომ დაბალი ინტენსივობის კონფლიქტები წარმოადგენენ მომავალი ომების არსს, რომ მათ წარმოებს განახორციელებენ ორგანიზაციები, ვინაიდან სახელმწიფოები, დღევანდელი გაგებით, აღარ იარსებებენ. თუ უახლოეს წარსულს გადავხედავთ ძნელია არ დავეთანხმოთ მის მოსაზრებას მომავალი ომების ხასიათის შესახებ, ხოლო რეალობისთვის თვალის გასწორება აუცილებელია. კრეველდის სიტყვებით რომ ვთქვათ „ყველა ისეთ საზოგადოებას, რომელიც ფაქტებს თვალს აარიდებს და არ იბრძოლებს არსებობისთვის, სავარაუდოდ გაქრობა მოეწიება“ [7. 105].

ამ ვითარებაში თანამედროვე ტერორიზმის ფაქტორი საერთაშორისო ურთიერ-ობებში შეუძლებელია განხილულ იქნას ისტორიული კონტექსტის გათვალისწინების გარეშე. ისტორიულად ტერორიზმი სხვადასხვა ხასიათით და ფორმით გვევლინებოდა, თავის თავში ასახავდა კონკრეტული პერიოდის თავისებურებებს და გავლენას ქვეყნებს შორის ურთიერთობებზე. იგი ყოველთვის განსაზღვრული იყო კონკრეტული ეპოქის სინამდვილით და თავის მხრივ დიდ გავლენას ახდენდა მასზე. XX საუკუნის დასაწყისში ტერორიზმის სამიზნე ხელისუფლების ცალკეული წარმომადგენლები და პოლიტიკური ლიდერები გვევლინებიან. მაგრამ ჩვენი დროის ტერორიზმი ახალი მახასიათებლებით მასობრივი და ბრმა გახდა. ტერორიზმი დიდი ხანია ნაციონალურ საზღვრებს გასცდა და საერთაშორისო ხასიათი შეიძინა.

საერთაშორისო უშიშროების ისტორიის მანძილზე ტერორიზმი არ ქმნიდა მნიშვნელოვან საფრთხეს სახელმწიფოებისთვის. ცივი ომის დასრულებამდე სახელმწიფოების წინაშე საფრთხე ძირითადად მომდინარეობდა მათივე მსგავსი ერთეულების, სახელმწიფოების მხრიდან. თუმცა, ტერორიზმი XXI საუკუნის თითქმის ყველა სახელმწიფოს ნომერ პირველ პრობლემად იქცა და თანამედროვე მსოფლიოში ტერორიზმის პრობლემა საერთაშორისო უშიშროებისთვის ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევას წარმოადგენს. დღეს აღნიშნულ პრობლემას უდიდესი ყურადღება ეთმობა, რაც გამოწვეულია იმით, რომ თვითონ ტერორი, როგორც ბრძოლის ერთ-ერთი ხერხი, ფართოდ გამოყენებადი გახდა მთელ მსოფლიოში და უდიდეს მასშტაბებს აღწევს. ამ პროცესს, გლობალიზაციის ფაქტორი და ტექნიკური განვითარება კიდევ უფრო სახიფათოს ხდის. 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერორისტული აქტის და „ისლამური სახელმწიფოს“ მასშტაბები ნათლად აჩენს თუ რა მნიშვნელოვან საფრთხეს წარმოადგენს ტერორიზმი.

უკანასკნელ წლებში ტერორიზმის მიზნობრივმა მხარემ ცვლილებები განიცადა. თუ ადრე ტერორიზმის მიზანს სახელმწიფო ხელისუფლებაზე ზემოქმედება წარმოადგენდა, ამჟამად აღნიშნული მიზანი სახელმწიფოს სრული დემონტაჟი და ახალი ისლამური ტიპის სახელმწიფოს აგებაა. მის სამიზნედ შეიძლება გახდეს არა მხოლოდ ხელისუფლების წარმომადგენლები ან პოლიტიკოსები, არამედ ნებისმიერი მოქალაქე და სახელმწიფოები, რაც თავის მხრივ უშუალო გავლენას ახდენს მათ შორის ურთიერთობების განვითარებაზე.

ტერორიზმის პოლიტიკური საფუძვლები ქვეყნის შიგნით ძალაუფლების არა-თანაბარ განაწილებას უკავშირდება. ტერორიზმის გეოპოლიტიკური საფუძვლები კი კავშირშია სახელმწიფოთა განსხვავებულ ინტერ-

ესეხსა და სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობებთან. XXI საუკუნის ამ დიდ საფრთხესთან საბრძოლველად კი აუცილებელია სახელმწიფოების ურთიერთთანამშრომლობა. ტერორიზმთან საბრძოლველად ერთი დიდი სახელმწიფოს, ან თუნდაც მაღალგანვითარებული სახელმწიფოების ჯგუფის ძალისხმევა არაა საკმარისი. თანამედროვე საერთაშორისო ტერორიზმის, როგორც გლობალური პრობლემის გადაჭრა სახელმწიფოებისა და ხალხების ერთობლივ ძალისხმევას მოითხოვს. საერთაშორისო ორგანიზაციები, როგორებიც არიან: გაერო, ნატო, ევროკავშირი, ცდილობენ საჭირო ნაბიჯები გადადგან ტერო-როზმთან ბრძოლაში საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტების ეფექტურობის ამაღლების მიზნით. დღეს პანკისის ხეობაში შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე საქართველოსთვის განსაკუთრებით აქტუალურია 2005 წელს ევროსაბჭოს მიერ ტერორიზმის პრევენციის შესახებ მიღებული კონვენცია, რომელიც მიღებულ იქნა ტერორიზმთან ბრძოლაში საერთაშორისო-სამართლებრივი ინსტრუმენტების ეფექტურობის ამაღლების მიზნით. კონვენციამ სათავე დაუდო ამჟამად პრიორი-ტეტულ საერთაშორისო ანტიტერორისტულ თანამშრომლობას, სახელმწიფოების ინიციატივებითა და ერთობლივი ძალისხმევით წინ აღუდგნენ ტერორიზმის იდეო-ლოგიას და პროპაგანდას. კონვენციის მიხედვით, ტერორიზმის თავიდან აცილება მოიცავს შესაბამისი ზომების მიღებას განათლების, კულტურის, მასმედიის სფერო-ებში და მთლიანად სამოქალაქო საზოგადოებაში, ძლიერდება ტერორიზმის პრევენციის სფეროში ეროვნული პოლიტიკა მიმართული საზოგადოების ტერორიზმის შესახებ ინფორმირებულობაზე. დოკუმენტი მიმართულია საერთაშორისო თანამშრომლობაზე ტერორიზმზე პასუხისმგებლობის შეუქცევადობის უზრუნველყოფისათვის. კონვენცია ღიაა ევროსაბჭოს ყველა წევრი და არანევრი სახელმწიფოსათვის და ხელმოწერილია 38 სახელმწიფოს, მათ შორის საქართველოს მიერ.

საერთაშორისო ტერორიზმი, როგორც ფუნდამენტალისტური ძალადობის ფორ-მა, დემოკრატიის ან ნებისმიერი სტაბილური, უსაფრთხოების უზრუნველყოფი სახელმწიფოს წინაშე მდგარ სირთულეს წარმოადგენს, რომლის წინასწარ განჭვრე-ტა ან რაციონალურად გათვლა შეუძლებელია. ტერორისტული ორგანიზაციების მიერ ბოლო წლებში განხორციელებული, ტერორისტული აქტების სიმრავლიდან და ზრდის ტენდენციიდან გამომდინარე, შეიძლება დავასკვნათ, რომ საქმე გვაქვს ომების წარმოების ახალ XXI საუკუნისთვის დამახასიათებელ ფორმასთან - ტერორისტულ ომთან. ასეთი სახის ომი, მეცნიერული პროგრესის განვითარებასთან ერთად შეიძენს, უფრო ახალ, დახვეწილ და კაცობრიობის არსებობისათვის საშიშ ფორმებს. საჭიროა ტერორისტული ომის აშკარა თუ პოტენციური მსხვერპლი სახელმწიფოების სამხედრო დოქტრინებში ცვლილებების შეტანა. დასავლეთისა და მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოების ნაწილს ეს ცვლილებები უკვე შეტანილი აქვთ.

ტერორიზმმა, როგორც თანამედროვეობის ერთ-ერთმა ყველაზე დიდმა საფრთხემ, მის წინააღმდეგ ეფექტური ბრძოლის საწარმოებლად საერთაშორისო და დე-მოკრატიული ინსტიტუტების აუცილებელი ჩართვა მოითხოვა. გლობალიზაციისა და საფრთხეების სწრაფი სახეცვლილების პირობებში, ადეკვატური შეფასებებისა და ქვეყნებს შორის ურთიერთთანამშრომლობის გარეშე წარმოუდგენელია სახელმწი-ფომ და მისმა სტრუქტურებმა შეძლონ დღევანდელი იმ ფენომენთან გამკლავება, რომელიც ტერორიზმის სახით გვევლინება. ტერორიზმის საერთაშორისო ხასიათის გათვალისწინებით, ეს ინსტიტუტები ერთმანეთთან მჭიდრო თანამშრომლობით აწარმოებენ ტერორიზმის პრევენციას და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ხერხების გაუმჯობესებას. ვფიქრობთ, წინააღმდეგობის განევა იმ ქვეყნების მიმართ, რომელთა მთავრობებიც რადიკალური ისლამის იდეოლოგიას ირჩევენ; ზომების გატარება იმ ქვეყნების მიმართ რომლებიც იფარებენ, აფინანსებენ ან მხარს უჭერენ ამგვარი იდეოლოგიის მქონე ჯგუფებს; იმ ქვეყნების, საერთაშორისო მხარდაჭერა, რომელთა სუვერენიტეტსაც ამგვარი იდეოლოგიის მქონე ქვეყნები და მოძრაობები დაემუქრებიან - წარმოადგენს ეფექტური დიპლომატიის არსს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Martin Van Creveld, la transformation de la guerre, Rocher, 2011
2. ცინცაძე ა., ულდისა უმულისი, ნატო და საქართველოს უსაფრთხოება. თბ., 2008.
3. ურუშაძე მ., გლობალიზაცია – გლობალური ტერორიზმის საფრთხე. თბ., 2007.
4. ზურაბიშვილი დ., ტერორიზმი – ეს აზროვნების სახეა. თბ., 2002.
5. სიმაშვილი თ., საერთაშორისო ისლამური ტერორიზმი და „ალ-ქაიდა“, თბ., 2007.
6. სანიკიძე გ., ტერორიზმი – მართული პროცესები. თბ., 2006. რედაქტორი ვაჟა შუბითიძე, ფრიდონ სიხარულიძე.
7. კენეტ ნ. უოლცი, ადამიანი, სახელმწიფო, ომი. კოლუმბიის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1995.
8. Robert Kagan, La puissance et la faiblesse, les Etats-Unis et l’Europe dans le nouvel ordre mondial. Paris, 2003
9. Barthelemy Courmont et Darko Ribnikar, Les guerres asymetriques, conflit d’hier et d’aujourd’hui, terrorisme et nouvelles menaces. Paris, 2002
10. Jean-Marie Colombani, Tous Americains ? le monde apres le 11 september. Paris, 2002
11. Benjamin Barber, L’empire de la peur : terrorisme, guerre, democratie. Paris, 2003
12. ONU - Organisation des Nations Unies. La Strategie antiterroriste mondiale de l’Organisation des Nations Unies, Assemblée generale, A/RES/60/288, <http://www.unodc.org/pdf/terrorism/Index/60-288fr.pdf>